

CALENDAR TEATRAL

IANUARIE

5 ianuarie – 50 de ani de la premiera absolută a piesei **Așteptându-l pe Godot** de Samuel Beckett, la Théâtre du Babylone din Paris, în regia lui Roger Blin. Deconcertând inițial atât publicul cât și critica, piesa va intra însă destul de repede în rândul textelor fondatoare și exemplare ale dramaturgiei absurdului.

5/18 ianuarie – 140 de ani de la nașterea lui **Konstantin Sergheevici Stanislavski** (m. 7 august 1938). Începându-și cariera ca amator, el va fonda în 1898, împreună cu criticul Nemirovici-Dancenko, Teatrul de Artă din Moscova (MHAT). Regizor, actor și pedagog, Stanislavski lucrează intens în vederea nuanțării limbajului scenic naturalist. Aprofundarea psihologiei personajelor și crearea atmosferei sunt cheile de boltă ale sistemului său, strălucit ilustrat prin spectacolele-premieră cu texte de Cehov și Gorki sau cu montări din Shakespeare, Ostrovski ș.a. Practica și teoriile stanislavskiene privind psihologia artei interpretative vor influența decisiv teatrul realist din secolul al XX-lea.

13 ianuarie – 50 de ani de la moartea lui **Romuald Bulfinski** (n. 23 noiembrie 1878). Format la școala lui Davila, jucând apoi o vreme la Craiova, este – la începutul perioadei interbelice – un nume deja consacrat al scenei românești. Cap de afiș în cadrul câtorva companii particulare, el joacă ulterior la Naționalul din București. A fost un comedian scânteietor, de vitalitate robustă, în roluri ca Falstaff (*Nevestele vesele din Windsor*) sau Sir Toby (*Noaptea regilor*), știind să abordeze însă, cu egală vigoare, și personaje de altă factură (Isidor Lechat din *Banii*, Doctorul Stockmann din *Un dușman al poporului*, Mephistopheles din *Faust*).

15 ianuarie – 240 de ani de la nașterea lui **François-Joseph Talma** (m. 19 octombrie 1826), faimosul tragedian al Franței revoluționare și napoleoniene. A interpretat cu patos și elan liberat eroi din drame de Voltaire, Chénier, Shakespeare, Corneille ș.a.

19 ianuarie – 125 de ani de la premiera piesei **O alegere de Senat** de Iacob Negruzzi, la Teatrul cel Mare din Iași. O bună comedie de moravuri, anticipând tipuri și teme ale *Scrisorii pierdute*, dar pe care incomparabila vervă caragialiană o va împinge curând în uitare...

22 ianuarie – o jumătate de veac de la premiera dramei **Vrăjitoarele din Salem** de Arthur Miller, la Martin Bech Theater din New York. Dincolo de episodul istoric evocat, spectatorii au putut identifica în piesă o aluzie critică voalată la adresa „vânării comuniștilor” pe care o inițiaseră în epocă senatorul McCarthy.

25 ianuarie – 280 de ani de la nașterea **Domnișoarei Clairon** (m. 1803), actriță de frunte a comediei franceze. Împreună cu tragedianul Lekain, ea a procedat la reforma costumului de scenă, folosind o vestimentație conformă cu adevărul istoric și „culoarea locală”.

FEBRUARIE

1 februarie – 120 de ani de la nașterea lui **Evgheni Vahtangov** (m. 29 mai 1922). Discipol al lui Stanislavski, tânărul regizor a îmbinat preocuparea acestuia pentru realismul psihologic cu experimentele meyerholdiene. Din această sinteză s-au născut spectacole pline de dinamism și culoare, ca *Macbeth* (1921) și *Prințesa Turandot* (1922).

10 februarie – împlinește 70 de ani marele actor de teatru și film **Victor Rebengiuc**. Mișcându-se cu egală dezinvoltură în lumea lui Shakespeare și a lui Caragiale, a lui Cehov și a lui Marin Preda, a lui O'Neill și a lui Dului Zamfirescu, întruchipând tipuri din cele mai variate categorii sociale, trecând firesc de la registrul realist la cel mai tragic sau comic, Victor Rebengiuc ne dă imaginea unui talent covârșitor, dincolo de care se ascunde munca asiduă și nesfârșită a profesionistului de clasă.

13 februarie – bicentenarul nașterii lui **Gustavo Modena** (m. 20 februarie 1861), actor cu mari resurse expresive și cu un repertoriu variat. În fruntea propriei trupe, a cucerit aplauze în numeroase orașe din Italia și din întreaga Europă. Modena are, între altele, meritul de a-l fi introdus pe Shakespeare în circuitul teatral al Italiei ottocentiste.

18 februarie – 330 de ani de la trecerea în neființă a lui **Jean-Baptiste Poquelin** (n. 15 ianuarie 1622), cel rămas în istorie, sub numele de **Molière**, ca geniu tutelar al comediei europene.

24 februarie – 50 de ani de la moartea lui **Mihai Popescu** (n. 22 iulie 1909), actor de rară sensibilitate și inteligență. După absolvirea Conservatorului și un început promițător la Teatrul „Maria Ventura”, Mihai Popescu frecventează din 1933, la Viena, seminarul de actorie și regie condus de Max Reinhardt. Talentul, cultura solidă, buna cunoaștere a limbii germane îi facilitează o frumoasă carieră pe scenele austriece și germane, între anii 1934–1939 și 1942–1944. În țară, joacă atât la teatre particulare, cât și la Naționalul din București. Între marile sale reușite se numără Valerio (*Calul năzdrăvan* de G. Gherardi), Frantz Moor (*Hoții de Schiller*), Oswald (*Strigoii* de Ibsen), Armand Duval (*Dama cu camelii* de Dumas), Romeo (*Romeo și Julieta* de Shakespeare), Bălcescu din drama omonimă, Iago (*Othello* de Shakespeare).

25 februarie – 20 de ani de la moartea dramaturgului **Tennessee Williams** (n. 26 martie 1911). Piesele sale tratează conflictul dintre aspirațiile spirituale sau erotice ale ființei umane și mediul social îngust, dominat încă de inhibițiile vechii morale puritane. Personajele lui Williams aparțin Sudului american, ele trăindu-și drama într-o atmosferă încinsă și apăsătoare, într-o lume de violente patimi înăbușite. Multe dintre textele autorului au căpătat notorietate mondială, fiind transpuse și pe ecran: *Menajeria de sticlă*, *Un tramvai numit dorință*, *Vară și fum*, *Psica pe acoperișul fierbinte* etc.

Daniela GHEORGHE,

Institutul de Istoria Artei „G. Oprescu”